

Rauman elinvoimaohjelma

Toteuttaa Rauman kaupunkistrategian 2022-2030 päämääriä ja tavoitteita

Sisältö

1. Johdanto
2. Mitä elinvoima on?
3. Rauman elinvoiman taustoitus
 - 3.1 Elinvoiman nykytilanne
 - 3.2 Pitkän aikavälin trendit
5. Elinvoimaohjelma osana Rauman strategiaa
6. Keinot elinvoiman tukemiseksi – toimenpiteet ja mittarit
 - 6.1 Koulutustarjonnan monipuolistaminen
 - 6.2 Monimuotoinen yritys- ja arkielämä
 - 6.3 Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus
 - 6.4 Saavutettavuus
 - 6.5 Elävä kaupunki
7. Yhteenveto: kaupunginjohtajan loppusanat
8. Elinvoimaa kuvaavat yleiset mittarit
9. Lähteet

1. Johdanto

Kaupunkistrategiamme visiona vuodelle 2030 on **vahva ja vaikuttava, luonikas ja lumoava Rauma.**

Vahva ja vaikuttava Rauma on elinvoimainen kaupunki, joka vetää puoleensa yritystoimintaa, opiskelijoita ja uusia asukkaita niin Suomesta kuin ulkomailta. Arki Raumalla on sujuvaa ja palvelut kuten varhaiskasvatus ja koulutus ovat laadukkaita. Raumalle me panostamme yhteisöllisyyteen, yhteisiin elämyksiin ja vahvistamme aitoa raumalaista, toisistamme välittävää ilmapiiriä.

Luonikas ja lumoava Rauma on elämyksellinen ja merellinen matkailukohde, jossa voi nauttia erilaisista tapahtumista ja kulttuurista sekä ihastella maailmanperintökohteita.

Elinvoimaohjelman tarkoituksena on olla Rauman kaupunkistrategian 2022–2030 toteuttamista edistävä käytännönläheinen suunnitelma. Ohjelma sisältää keinot ja toimenpiteet, joiden avulla elinvoimaan liittyviä strategisia tavoitteita toteutetaan sekä mittarit, joiden avulla seurataan edistymistä.

2. Mitä elinvoima on?

Kaupungin elinvoima on käsitteenä monitahoinen, mutta tyypillisesti elinvoimaisuuden keskiössä ovat yritykset, yhteisöt ja ihmiset, joita toimiva elinkeino- ja palvelurakenne houkuttelevat ja sitouttavat alueelle.¹

Raumalla elinvoiman lähtökohtina pidetään vireää elinkeinoelämää ja osaajia houkuttelevia työpaikkoja. Tavoitteena on, että kansainvälisyys näkyy niin kouluissa kuin kaupunkiin sijoittuneissa opiskelupaikoissa. Tapahtuma ja kulttuuritarjonta kaupungissa on ympärivuotista. Kaupungin investointiohjelma tukee kaupungin elinvoimaisuutta huomioimalla ja ennakoimalla elinkeinoelämän tarpeet sekä panostamalla kaupunkikeskustan ja merellisyyden kehittämiseen.

Kaupunki ei kehitä Rauman elinvoimaa yksin, vaan elinvoimaa vahvistetaan yhteistyössä niin kaupungin, elinkeinoelämän, oppilaitosten kuin eri yhteisöjen toimesta. Elinvoimaohjelman laadinnassa on osallistettu laajasti kaupungin eri sidosryhmiä.

¹ Vuorento, Rainio & Vaine 2019, 4

3. Elinvoiman nykytilanne

Alueet kilpailevat yhä kiivaammin keskenään niukkenevista resursseista, kuten nuorista, osaajista, yrityksistä ja investoinneista. Erottautuminen, omaperäisyys ja kaupungin identiteetti ovat entistä tärkeämmässä asemassa elinvoiman kannalta. Kilpailun lisäksi turvallisuusympäristö, ilmastonmuutos, teknologinen kehitys sekä työelämän murros vaikuttavat toimintaympäristöön.

Rauman kuntatalouden perusta on vahva, mikä luo hyvät edellytykset elinvoiman kehittämiseksi.² Rauma menestyy myös hyvin silloin, kun tarkastellaan työpaikkaomavaraisuutta, ulkomailta muuttaneiden asukkaiden määriä sekä yritysperustantaa. Haasteena Raumalla on negatiivinen väestönkehitys: työikäisten asukkaiden määrä on laskussa väestön ikääntyessä ja nuorten aikuisten poismuuton seurauksena.

Vuonna 2021 Raumalle muutti 1503 uutta asukasta muualta Suomesta ja 424 uutta asukasta ulkomailta – erityisesti Puolasta, Ranskasta ja Virossa. Samana vuonna Raumalta muutti pois muualle Suomeen 1754 henkilöä ja ulkomaille 117 henkilöä.

Tyypillinen raumalainen on iältään 42–45 -vuotias ja lähtöisin Raumalta. Yleisin koulutusaste on toinen aste ja suurin työllistävä toimiala on teollisuus.³

² Rauman kaupunki 2022, 10

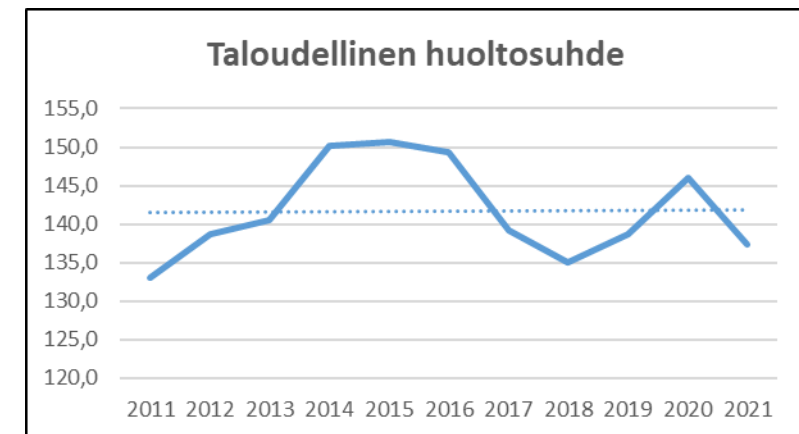
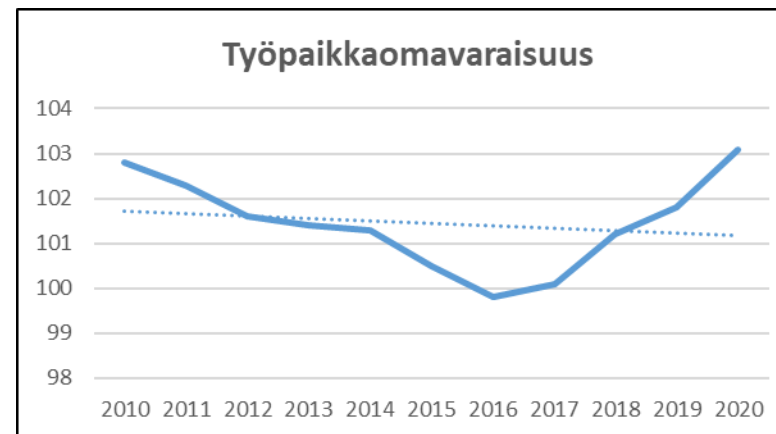
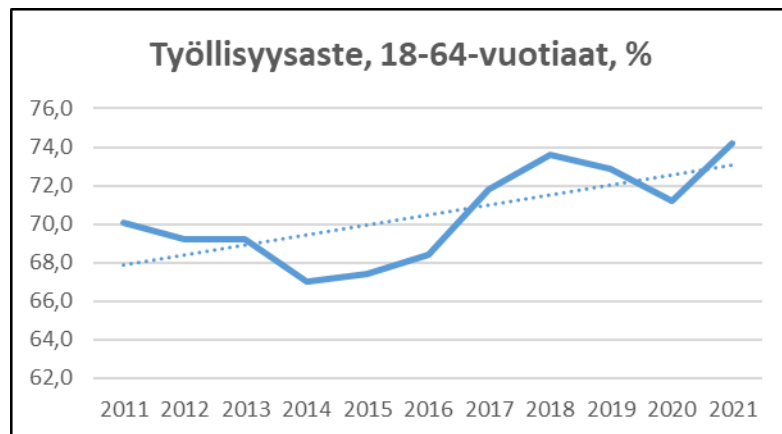
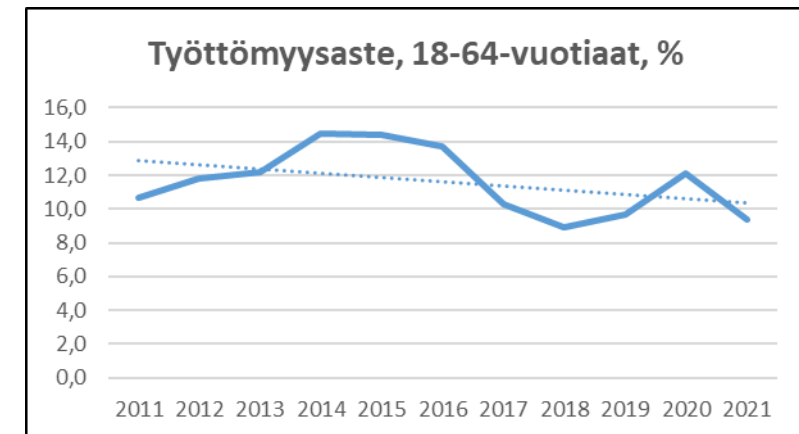
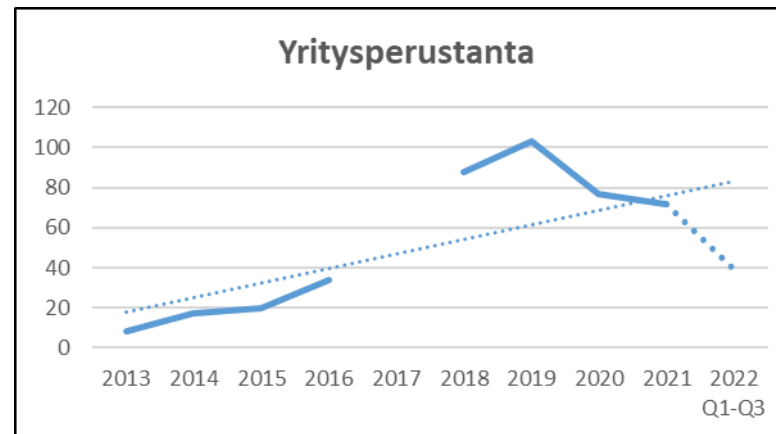
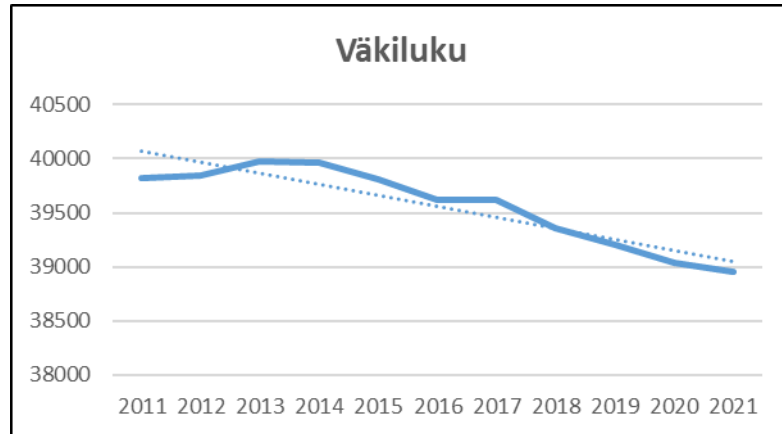
³ Rauman kaupunkikehitys 2022

⁴ MDI 2023; Tilastokeskus 2/2023

Elinvoiman avainlukuja ⁴	
Väestönlisäys vuosina 2019–2021 <i>Luonnollinen väestönlisäys, kuntien välinen nettomuutto sekä nettomaahanmuutto yhteensä</i>	-402
Yritysperustanta vuosina 2018–2021 <i>Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten välinen erotus</i>	+340
Työttömyysaste (11/2022)	8,1%
Työllisyysaste (2021)	74,2%
Työpaikkaomavaraisuus (2020) <i>Työpaikkojen ja työllisen työvoiman määrän välinen suhde</i>	103,1
Taloudellinen huoltosuhde (2021) <i>Työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien määrä sataa työllistä kohti</i>	137,3

3.2. Pitkän aikavälin trendit

Alla on kuvattu avainlukujen muutos 10 vuoden aikajänteellä saatavilla olevien tietojen puitteissa. Kuvaajista on havaittavissa, että Rauman väkiluku on laskussa ja yritysperustanta on laskenut vuoden 2019 huipusta mutta työllisyyskehitys noudattaa positiivista trendiä. Työpaikkaomavaraisuus on lähtenyt kasvamaan vuodesta 2016 lähtien. Taloudellinen huoltosuhte on vaihdellut seuraten kuitenkin hyvin tasaista trendiä.

5. Elinvoimaohjelma osana Rauman strategiaa

Rauman kolme strategista päämäärää ovat elinvoimaisuus, pitovoimaisuus ja valovoimaisuus. Jokainen päämäärä sisältää omat strategiset tavoitteensa. Ollakseen elinvoimainen tulee Rauman olla monipuolinen työ- ja opiskelukaupunki, aktiivinen tapahtuma- ja kulttuurikaupunki ja kansainvälisesti vetovoimainen yrityskaupunki. Nämä ovat elinvoiman **kolme strategista tavoitetta**.

Strategian elinvoimaosiota konkretisoivat ohjelmat ovat elinvoimaohjelma ja maapoliittinen ohjelma.

6. Keinot elinvoiman tukemiseksi

Strategiset tavoitteet

Monipuolinen työ- ja opiskelukaupunki
Aktiivinen tapahtuma- ja kulttuurikaupunki
Kansainvälisesti vetovoimainen yritys-
kaupunki

Rauman elinvoiman kolmea strategista tavoitetta toteuttavat ja tukevat seuraavat viisi keinoa:

1. Koulutustarjonnan monipuolistaminen
2. Monimuotoinen yritys- ja arkielämä
3. Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus
4. Saavutettavuus
5. Elävä kaupunki

Keinot on tunnistettu sidosryhmien workshop-työskentelyn tuloksena ja jokainen keino liittyy joko yhteen tai useampaan strategiseen tavoitteeseen.

Näiden viiden keinon pohjalta on tunnistettu keskeiset toimenpiteet elinvoiman vahvistamiseksi, kts. seuraavat sivut.

6.1. Koulutustarjonnan monipuolistaminen – toimenpiteet

Elinvoimaa tukevat monipuoliset ja monikulttuuriset opiskelumahdollisuudet, jotka ovat houkuttelevia opiskelijoille. Opiskelupaikkojen toivotaan vastaavan myös yritysten tarpeita vastaavan työvoiman saantia, mikä edellyttää yhteistyötä oppilaitosten ja yrityssectän välillä. Koulutuksen monipuolisuuteen sisältyy lisäksi, että monikielisyys ja kansainvälisyys huomioitaisiin Raumalla päiväkodista ja perusopetuksesta lähtien, mikä tukee muun muassa kansainvälisten perheiden kotoutumista kaupunkiin. Tavoitteen edistämiseksi käynnistetään englanninkielinen perusopetus sekä kehitetään vieraskielten opetusta.

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Kaupungin perusopetus tukee kansainvälisten toimijoiden sijoittumista Raumalle <ul style="list-style-type: none">Käynnistetään englanninkielinen perusopetusKäynnistetään perusopetuksessa oman kielen opetus suurimmille kieliryhmille	Rauman kaupunki/Sivistystoimiala	2024-2030
Edistetään alueen elinkeinoelämän ja oppilaitosten yhteistyötä <ul style="list-style-type: none">Kaupunki suunnittelee ja toteuttaa yhdessä alueen elinkeinoelämän ja oppilaitosten kanssa yhteisiä tapahtumia ja hankkeitaKaupunki edistää koulutustarjonnan vastaamista työelämän tarpeisiin ja käy säännöllistä vuoropuhelua Rauman seudun yrittäjien ja yritysten, TE-toimiston sekä oppilaitosten kanssa alueen koulutus- ja työvoimatarpeista. Yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa edistetään tarpeen mukaisten koulutusalojen, tutkintojen ja osatutkintojen toteuttamista oppilaitoksissa.	Rauman kaupunki yhdessä yrittäjäjärjestön ja oppilaitosten kanssa	2023-2030
Rauman houkuttelevuuden ja viihtyvyyden kasvattaminen opiskelukaupunkina <ul style="list-style-type: none">Rauman kaupunki suunnittelee ja toteuttaa yhteistyössä opiskelijajärjestöjen kanssa houkuttelevuutta ja viihtyvyyttä lisääviä toimenpiteitä	Rauman kaupunki/ Kaupunkikehitys	2023-2030

6.2. Monimuotoinen yritys- ja arkielämä – toimenpiteet

Rauman tavoitteena on olla haluttu paikka asua, opiskella ja työskennellä. Alue on muun muassa ydinvoima- ja laivanrakennus-osaamisen keskittymä, mikä houkuttelee osaajia, mutta työpaikkojen lisäksi tarvitaan sujuvia arjen palveluita. Tilastojen mukaan moni raumalainen on kotoisin Raumalta, minkä vuoksi raumalaislähtöisten opiskelijoiden houkuttelu palaamaan kotikaupunkiinsa on tärkeää. Palvelujen ja vapaa-ajan tarjonnan on oltava erinomaista, minkä lisäksi opiskelijoilla olisi hyvä olla mahdollisuus tehdä töitä opiskelun ohessa.

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Osaajien (opiskelijat, työelämä) houkuttelu alueelle <ul style="list-style-type: none">Kaupunki tekee säännöllistä osakuntayhteistyötä, edelleen kehittää Kesäteekkarikampanjaa ja/tai vastaavaa toimintaa, osallistuu eri messuille ja tilaisuuksiin, toimii proaktiivisesti osaajien ja investointien houkuttelussa kontaktoimalla elinkeinoelämän toimijoitaKaupunki rakentaa yhdessä Rauman alueen kuntien kanssa yhteisen työllisyysalueen ja edistää työvoiman ja elinkeinoelämän kohtaantoa.	Toimialat ja Kaupunkikehitys	2023-2030
Yritysaktiivisuuden ja yritystytyväisyyden kasvu Raumalla <ul style="list-style-type: none">Kaupunki kehittää aktiivisesti yrittäjyyskasvatusta perusopetuksessa ja tekee yhteistyötä yrityskylän kanssa, kaupunki kehittää ja laajentaa entisestään kesäyrittäjätoimintaaRauman kaupunki parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaavoituksen, rakennusvalvonnan sekä erilaisten neuvonta- ja kehityspalveluiden avullaRauman kaupunki kehittää yritysten neuvonta- ja kehityspalveluita erityisen Business Rauma –mallin avulla sekä tarjoaa International House –palvelun kautta tukea yritysten kv-osaajatärpeisiin.	Toimialat ja Kaupunkikehitys	2023-2030
Muuttotappion vähentäminen luonnollisen väestönlisäyksen ja nettomuuton kautta <ul style="list-style-type: none">Rauman kaupunki kontaktoi paluumuuttajia erilaisin viestinnällisin tavoin ja kehittää erilaisia kannustimia alueelle muuttoonRauman kaupunki osallistuu aktiivisesti opiskelu- ja työpaikkojen monipuolistamiseen elinkeinoelämän tarpeita kuunnellen.	Toimialat ja Kaupunkikehitys	2023-2030

6.3. Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus – toimenpiteet

Rauma on viime vuosina saanut paljon uusia asukkaita ulkomailta. Kaupunki pyrkii edistämään kansainvälisyyteen myönteisesti suhtautuvaa ilmapiiriä ja kehittämään monikielisiä palveluita sekä viestintää. Toimenpiteissä esitetään International House – malli, jossa ulkomaiset asukkaat saavat tarvitsemansa neuvonnan ja palvelut samasta paikasta. Lisäksi heillä on mahdollisuus kohdata muita asukkaita kv-kummitoiminnan kautta. Tällä tavoin muutto ulkomailta Raumalle käy sujuvammin ja asukkaiden on helpompi kotoutua.

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Rauman International House –mallin toiminnan kehittäminen ja laajentaminen <ul style="list-style-type: none">• Kaupunki tukee kansainvälisten osaajien ja toimijoiden kotoutumista sekä alueelle sitoutumista International Rauma –palvelun kautta• Kaupunki tukee yritysten osaajien saatavuuden helpottamista ohjauksen ja neuvonnan keinoin International House –palvelun kautta• Kaupungin perustaa Ambassador –verkoston, jonka kanssa ja avulla järjestetään verkostoitumistilaisuuksia sekä edesautetaan kv-asukkaiden sitoutumista seutuun.	Kaupunkikehityksen työvoimayksikkö	2023-2024
Introduction to Rauma –kurssin kehittäminen ja sen järjestäminen säännöllisesti <ul style="list-style-type: none">• Kaupunki tekee laajasti yhteistyötä yritysten, oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa• Kaupunki kehittää yhdessä eri toimijoiden kanssa Introduction to Rauma -kurssin	Kaupunkikehityksen työvoimayksikkö	2024-2030
Monikielisyyden ja –kanavaisuuden edistäminen kaupungin palveluissa ja toiminnoissa <ul style="list-style-type: none">• Kaupunki aktiivisilla toimilla pyrkii saamaan työntekijöiden kansainvälisyysasteen samalle tasolle kaupungin väkiluvun suhteen kanssa vuoteen 2030 mennessä• Kaupunki tuottaa englanninkieliset materiaalit nettisivuilleen• Kaupunki tarjoaa kansainvälisiä harjoittelu- ja työpaikkoja Trainee –ohjelman avulla	Koko kaupunki	2024-2030

6.4. Saavutettavuus – toimenpiteet

Saavutettavuus on elinvoiman edellytys. Hyvien kulkuyhteyksien varrella sijaitseva, ympärivuotisesti saavutettava kaupunki houkuttelee niin asukkaita kuin matkailijoitakin. Tärkeä tavoite Raumalle on henkilöraide-liikenneyhteyden saaminen Rauman ja Tampereen välille, joka toisi mukanaan muun muassa pendelöintimahdollisuuksia. Saavutettavuuden piiriin kuuluvat myös hyvät tietoliikenneyhteydet sekä mahdollisuudet etätyöhön.

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Raide- ja tieliikenneyhteyksien kehittäminen ja vaikuttamistyö <ul style="list-style-type: none">Kaupunki edistää aktiivisesti henkilöraide-liikenneyhteyden saamista Rauma-Tampere -välilleKaupunki edistää aktiivisesti nelikaistaisen 8-tien muodostumistaKaupunki huolehtii vuoroliikenteen säännöllisten vuorojen saatavuudesta suurimpiin kaupunkeihin ja kaupungeista	Kaupunginhallitus ja – valtuuston jäsenet, kaupungin johtoryhmä, tekninen toimiala	2023-2030
Digitaalinen saavutettavuuden edistäminen <ul style="list-style-type: none">Rauman kaupunki ottaa käyttöön Rauma APP:n ja kokoaa siihen kaupungin sekä yritysten palveluiden avulla kattavan ja toimivan alustanRauman kaupunki ottaa käyttöön saariston digikartanKaupunki lisää monikielisten sähköisten palveluiden ja mobiilipalveluiden määrää eri palveluissaan	Kaupunkikehitys ja konsernipalvelut	2023-2025
Saariston saavutettavuuden kehittäminen <ul style="list-style-type: none">Kaupunki subventoi saaristoliikennettä sesonkiaikanaKaupunki investoi mahdollisiin lossi/siltarakenteisiin saaristoon pääsyn helpottamiseksi	Kaupunkikehitys ja Tekninen toimiala	2023-2026

6.5. Elävä kaupunki – toimenpiteet

Elävällä kaupungilla viitataan siihen, että kaupungissa on vapaa-ajan toimintaa, virikkeitä ja tapahtumia ympäri vuoden. Ympärivuotisuutta haetaan kehittämällä tapahtumaa joulun ympärille sekä mahdollisesti johonkin muuhunkin sesonkiin. Elävän kaupungin tavoitteeseen liittyvät myös puitteet eli kaupunkiympäristö. Kaupunkiympäristöä kehitetään kaupunkikeskustan kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Toimenpide	Vastuutaho	Aikataulu
Keskustan kehittämissuunnitelma –projektin toteutus <ul style="list-style-type: none">▪ Keskusta- ja tapahtumainfra-alueiden määrittelyt▪ Kanaalin siistiminen ja toiminnallistaminen▪ Puistot: liikennepuisto, keskuspuisto, Parpansali▪ Rantapyöräreitti	Tekninen toimiala ja Kaupunkikehitys	2024-2030
Ympärivuotisuuden kehittäminen <ul style="list-style-type: none">▪ Joulusesongin tapahtumien kehittäminen▪ Jokin uuden sesongin avaaminen▪ Kaupungin keskusta elää myös ilta-aikaan ja viikonloppuisin kansainväliseen malliin	Kaupunkikehitys/ Matkailupalvelut ja sivistystoimialan kulttuuripalvelut	2023-2030
Luontomatkailun kehittäminen <ul style="list-style-type: none">▪ Saaristo Master Plan – luontoreitittoteutus▪ Saariston investoinnit	Kaupunkikehitys ja tekninen toimiala	2023-2030

7. Yhteenveto: kaupunginjohtajan loppusanat

Rauman elinvoimaohjelma on tärkeä askel kaupungin kehittämisessä kohti entistä elinvoimaisempaa ja kestävämpää tulevaisuutta. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa Rauman vetovoimaa, lisätä kaupungin kilpailukykyä sekä edistää paikallista yrittäjyyttä ja työllisyyttä. Ohjelman toteuttamiseen tarvitaan yhteistyötä kaupungin, yritysten, yhteisöjen ja asukkaiden kesken. Yhteistyöllä voidaan löytää uusia innovatiivisia ratkaisuja ja kehittää kaupunkia entistä houkuttelevammaksi paikaksi asua, työskennellä ja vierailla.

On tärkeää, että Rauman elinvoimaohjelman tavoitteet ja toimenpiteet jatkuvat pitkäjänteisesti ja että niitä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Näin voidaan varmistaa ohjelman vaikutusten pysyvyys ja kehittämisen jatkuminen. Haluan kiittää kaikkia niitä, jotka ovat osallistuneet Rauman elinvoimaohjelman valmisteluun ja toteutukseen.

Toivon, että yhdessä voimme tehdä Raumasta entistäkin elinvoimaisemman ja kestävämmän kaupungin tuleville sukupolville.

Esko Poikela, kaupunginjohtaja

8. Elinvoimaa kuvaavat yleiset mittarit

Yritysten
Määrä 2 684

Q4/2022

Työpaikkojen
määrä 16 356

2020

Yritysten
Liikevaihto/
henkilö
(1000 euroa)

310
2021

Työttömyysaste
8.2%

8/2022

Asukasluku
38 711

12/2022

Äänestys-
prosentti
69.1%
Eduskuntavaalit
2023

Yöpymiset
103 000

2022

Matkailutulo
(1000 euroa)
3994

2022

Kaupungin
investoinnit
vuosittain
46.1 milj.
2022

Veroprosentti
7,86

2023

BKT
42 192
€/asukas

9. Lähteet

MDI (2023): Rauman kuntakortti. Ladattavissa osoitteesta: <https://www.rauma.fi/kaupunki-ja-hallinto/tietoa-raumasta/rauman-kuntakortti/>

Rauman kaupunki (2022): Rauman kaupunkistrategia 2022–2030. Ladattavissa osoitteesta: <https://www.rauma.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategiat/rauman-strategia-2022-2030/>

Rauman kaupunkikehitys (2022): Rauman asukaskorttitiedot 2022.

Tilastokeskus: Kuntien avainluvut, Rauma.

<https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?active1=684&year=2021>

Vuorento Reijo, Rainio Henrik & Vaine Jari (toim.) (2019): Elinvoima, kasvu ja työllisyys kuntatalouden haasteina. Kuntaliitto. Ladattavissa osoitteesta: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2019/1980-elinvoima-kasvu-ja-tyollisyys-kuntatalouden-haasteina>